

A Szent István év történelmi törvényjavaslata.

A Felvidék felszabadulásának felédhetetlenül boldog és mámoros napjaiban törvényjavaslat került az országgyűlés elé, — olyan javaslat, amelynek nagyobb jelentősége van, mint az a javaslat, amely a megnagyobbodott Magyarországnak még a régi határok között választott képviselőháza tárgyal, hogy tövényes alapot adjon az egymillió magyarországnak hazatérésével kapcsolatban szükségessé vált intézkedéseknek.

A törvényjavaslat mindenek előtt hálát ad az isteni Gondviselésnek, hogy az elszakított Felvidék egy része husz évi távollét, szenvedés és az idegen uralommal szemben kifejtett hősies ellenállás után visszatér a Magyar Szent Korona testébe. Jóváhagyja, illetve ratifikálja a bécsi döntőbíróház határozatát, a hála szavaival emlékezve meg az ügyünket támogató baráti nemzetekről. Gondoskodik a javaslat arról, hogy a visszatérő országrész ne meredjen törvényhozási képviselet nélkül és a képviselőházban helyet ad a Felvidék megválasztott szenátorainak, országgyűlési, tartománygyűlési képviselőinek. Felhatalmazást ad a kormánynak, hogy a visszacsatolás következtében szükségessé váló jogi, közigazgatási és közgazdasági intézkedéseket rövid uton megtehesse és végül felmentést ad a visszacsatolás érdekében eddig tett intézkedésekért.

Ezekről intézkedik a törvényjavaslat és természetesen, hogy ennek nincs és nem is lehet ellenzéke. Valóban, nem történhetett más, mint ami a Ház ülésén újból és újból kifejezésre jutott: mélyszégyen megilletődés boldog öröm, fergetes lelkesedés és szent fogadalmatétel, hogy az országgyűlés éppen úgy, mint az egész magyar közvélemény „e szerető anya meleg gondoskodásával” akarja magához ölelni a visszatérő területek népét s biztosítani akarja azoknak az intézkedéseknek sürgős megtételét, amelynek a zökkenő kiküszöbölése s a csonka ország és hazatérő fiai teljes egységbe forrása érdekében szükségesek.

Amikor vitéz Imrédy Béla miniszterelnök a törvényjavaslatot benyújtotta, hivatkozott arra, hogy az ezévi Szent István jubileumi ünnepségek idején az egész nemzet úgy érezte, nem tud méltó emléket állítani a szent királynak. „De gondoskodott arról a Gondviselés — folytatta a miniszterelnök — hogy Szent István évében megnagyobbodjék az a föld, amelyet első szent királyunk állított jobbjára fog össze, immár, kilencszáz esztendője és megfőrtént a váru-

Örségváltás.

(—dny.) Isten hozott, Losonc drága városostevérünk! Meghatott szeretettel ölel ilju testvéred: Salgótarján. Ünnepet ül az anyaország visszatérése öröme s ünnepet ültök Ti is. Megnyit a trianoni kriptá, melybe husz évvel ezelőtt eltemették a magyar nemzetet. A hosszú ma-

csah uralom egy pillanatra sem tudta megrendíteni magyarságotokat, ahhoz porokolábaitok tul ostobák voltak, hogy számotokra veszélyes politikát csinálhattak volna. De az is bizonyos, hogy sok mindent másképp láttok, mint mi. A gondolkodástok bizonyára jelentősen elhajlott a

Amikor husz év előtt nem várt utólag szorítottuk meg egymás kezét, losonciak-salgótarjániak, mi akkor még úgy néztünk Reátok, mint falu a városra. Ti már évszázadok óta kemény őrtállói voltatok a magyarságnak. Végvára a magyar fajiságnak s kiegyenlítője s összeolvastója a felvidéknek a magyar rónával. A Ti urbanitástok már évszázados patinával volt bevonva akkor, amikor mi még csak az urbanitás felé tipegtünk. Ti a magyar történelem felnőtjei vagytok, mi még gyermekcipőben jártunk a világégés utolsó napjái is. Mi csak a trianoni sorscsapástól lettünk ifju felnőtök. Ti rajtatok végigszántott a történelem, mi fölöttünk csak végigszáguldott, hiszen a gyermeket ritkán bántják, harcba csak a felnőtlet szokás szembeállni. Ti már a XV. században megizlettétek Giskra Jánoson keresztül a cseh-morva „barátságot”, keservesen okultatok azon a leckén, mi az, amikor a magyar a magyarral nem érti egymást s áldozatos példáját mutattátok a magyar szabadságrért való rajongásnak, század-század után történelmet irtatok s a legragyogóbbat mégis a nagy világégés-kor, amikor Nógrád, Gömör és Zólyom megyék fiait a 25. gyalogezred kötelékében megtanítottátok a valóban dicső és hősies történetírásra. A Hadak Utján a komarnói tűzkeresztségtől kezdve, a lucki áttörésen, a vasbrigád győzelmén keresztül az olasz harcétér szörnyűséges poklái-

gel. Dongattuk a trianoni kriptá falait a nemzet többi tagjával együtt mindaddig, míg az északi oldalán rés nem támadt. Ezen a résen keresztül kerültél vissza hozzánk Losonc. De már nem a kriptasötétségbe, hanem egy derengő hajnalba. S amint megérkezél, már is szerepet cserélünk. A végvár ezentul Te leszel Losonc! Történelmi multad s rabaságban megedzett magyarságod erőt ad majd hozzá. S erőt ad majd hozzá az az ősi föld, melynek rögébe megkapaszkodva minden vészben és viharban hü robotosként rajta megmaradtál. A Ti munkátok nyomán lesz a földből kenyér, nő a kőből ház és válik az ércből fegyver. Eddig könnytől fátyolozott szemmel néztek felénk az örségre, most Ti legyetek őrei elsősorban a magyar nemzetnek s költözzön be szivetekbe annyi szenvedés után a tüzcsovás, felséges öröm.

Örségváltás történik most! Salgótarján megyei város tisztelettel átadja az örséget Losoncnak a régi őrtállónak. Vegyék át ezt a kemény, egész térít megkivánó, felelősségteljes örséget és figyeljete a hiuz szemével, a kutya büszséggel és a róka ravaszágával. Ma mind ezekre szükség van, hogy az Arany és a hazugság többé át ne léphesse az új határokat. De figyeljete messzebb is, a magyar címer hármassá halmára ezeréves testvéreink felé, figyeljete az egész korszort, melyet Isten rendelt nekünk s ző munkáját. Imrédy Béla miniszterelnök keze ez. Most, a hatalmas munka eredménye és betetőzése után az egész nemzetre egyetlen kötelesség vár követni ezt az irányító kezét egységbe forrva, szakadatlan munkában, hogy méltó legyen a szent csodára...

Nógrád-Hont vármegyék Általános Tanítóegyesületének közgyűlése.

Nógrád-Hont vármegyék Általános Tanítóegyesülete a bécsi döntést követő napon, november 3-án tartotta évi közgyűlést Salgótarjánban, az acélgártelepi iskola tornatermében. A közgyűlésen a vármegye minden részéből összesereglett 180 tanítón kívül a lelkes kar számos illusztris tagja és városunk több vezető személyisége vett részt.

A Nemzeti Híszkegy elhangzása után Röder Alfréd salgótarjáni acélgártelepi igazgató-tanító elnöki megnyitó beszédében lelkes szavakkal méltatta felvidéki magyar testvéreink felszabadulásának jelentőségét, majd részletes jelentésben számolt be az egyesület működéséről és jövő terveiről s leróta a kegyelet adóját az egyesület elhunyt tagjainak emléke előtt.

Dr. Visnovszky Rezső tanügyi tanácsos, vezető kir. tanfelügyelő „A tanító szabadsága és viszonya az iskolafelügyelőkhöz” című nagy tppsal jutalmazott előadásában fejtegette, hogy a tanító és az iskolafelügyelő közt bizalom alapuló szeretetnek kell kifejlődni.

A közgyűlés ezután bensőséges meleg szeretettel ünnepelte dr. Visnovszky

Rezső tanügyi tanácsost azon alkalomból, hogy a közszeretnek örvendő kir. tanfelügyelő 20 év óta áll kettős vármegyénk népoktatásügyének élén. (Hasonló jubileumot talán még egyetlen tanfelügyelő sem ért meg.) Az egyesület tagjainak lelkéből jövő üdvözlét, háláját, ragaszkodó szeretetét Röder Alfréd tolmácsolta s emlékül díszes kiállítású albumot nyújtott át, amely az ünnepeltnek a husz év leforgása alatt tanítógyűléseken tartott előadásait s a Nógrád-Honti Kulturában megjelent pedagógiai értekezéseit foglalja magában. Uhlarik István endrefalvai esperes a róm. kat. lelkesi kar, dr. Csengődy Lajos a protestáns egyházak, — Tábor Gyéza polg. isk. igazgató a polg. isk. tanártestület nevében üdvözölte dr. Visnovszky Rezsőt, Karattur Antal gyár-igazgató pedig dr. Visnovszky Rezsőnének köszöntötte és részére virágoskört nyújtott át. Dr. Visnovszky Rezső meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért. Hangzott a válaszában, hogy a lefolyt 20 év alatt többször lett volna alkalma nagyobb népoktatási kerület vezetésének átvételére, de a szeretet szálai oly erősen hozzáfűzték e vármegye tanítósságához, hogy nem tudott vármegyénkbe elmenni.

Dr. Antalfi Antal miniszteri tanácsos az iskolán kívüli népművelés időszaki munkájáról tartott értekezést, amely-

a tengerzöld hajtókás ezüst gombokkal díszített 25-ösök aranybetűkkel irták a történelmet s ezek a fiúk a Te neveltjeid voltak, Losonc!

Amikor husz évvel ezelőtt ugyszólván bucsuzatlanul elváltunk egymástól, akkor vettük észre, hogy az évszázados gyermekcipőnk már nagyon szorít. Történelmi átalakulások gyors egymásutánja mérföldes csizmákat követelt tőlünk. Végvár lettünk itt ezen a tájon, ahol eddig

A merlones ezüst, a végvár egy-szerre követelte tőlünk a felnőt kornak tudását, erőduzzadását s bátor kiállítását.

gel. Dongattuk a trianoni kriptá falait a nemzet többi tagjával együtt mindaddig, míg az északi oldalán rés nem támadt. Ezen a résen keresztül kerültél vissza hozzánk Losonc. De már nem a kriptasötétségbe, hanem egy derengő hajnalba. S amint megérkezél, már is szerepet cserélünk. A végvár ezentul Te leszel Losonc! Történelmi multad s rabaságban megedzett magyarságod erőt ad majd hozzá. S erőt ad majd hozzá az az ősi föld, melynek rögébe megkapaszkodva minden vészben és viharban hü robotosként rajta megmaradtál. A Ti munkátok nyomán lesz a földből kenyér, nő a kőből ház és válik az ércből fegyver. Eddig könnytől fátyolozott szemmel néztek felénk az örségre, most Ti legyetek őrei elsősorban a magyar nemzetnek s költözzön be szivetekbe annyi szenvedés után a tüzcsovás, felséges öröm.

Örségváltás történik most! Salgótarján megyei város tisztelettel átadja az örséget Losoncnak a régi őrtállónak. Vegyék át ezt a kemény, egész térít megkivánó, felelősségteljes örséget és figyeljete a hiuz szemével, a kutya büszséggel és a róka ravaszágával. Ma mind ezekre szükség van, hogy az Arany és a hazugság többé át ne léphesse az új határokat. De figyeljete messzebb is, a magyar címer hármassá halmára ezeréves testvéreink felé, figyeljete az egész korszort, melyet Isten rendelt nekünk s ző munkáját. Imrédy Béla miniszterelnök keze ez. Most, a hatalmas munka eredménye és betetőzése után az egész nemzetre egyetlen kötelesség vár követni ezt az irányító kezét egységbe forrva, szakadatlan munkában, hogy méltó legyen a szent csodára...

nek keretében az állampolgári nevelésben, a nemzeti öntudat ápolásában, a gazdasági gondolkodás fejlesztésében, a családvédelem szolgálatában, a katonai erények ápolásában és nemes szórakozás nyújtásában jelölte meg az iskolán kívüli népművelés mai feladatait. Az előadást dr. Visnovszky Rezső mondott köszönetet.

Körmöczy János szászényi r. k. tanító „A szentistváni gondolat ápolása a népoktatásban” címen értekezett. Kifejtette, hogy nagy királyunk szelleme ma is iránymutató nemzetnevelő munkánkban.

Berkényi Károly, az Országos Tanítószövetség elnöke a tanítószövetség tőrekvéseit ismertette. Galla Endre a legrégibb tanítói jóléti intézmény: az Eötvös Alap támogatását kérte hallgatóitól. Sümegi Emil chorintelepi ig. tanító az egyesületi ügyekről tartott ismertető előadást.

Az egyesület Imrédy Bélát, Kánya Kálmánt és Teleki Pál grófot a magyar feltámadás felé vezető uton elért sikeres munkásságáért táviratilag üdvözölte. — Karafiáth Jenő, Budapest főpolgármestere és dr. Söldes Béla főispán táviratban kívánták az Isten áldását a tanítósság munkájára. Az egyesület nagy lelkesedéssel határozta el, hogy 1939 évi közgyűlést Losoncon tartja meg. A gyűlés a Himnusz hangjával ért véget.

amelyet emberek csak ideiglenesen másíthattak meg, mert nekünk mindig, minden ébrenlétünkben és minden álmainkban binnünk kell, hogy a Felvidék, Erdély, Bácska, Bánát a miénk. A 25-ös gyalogezred hétezer hősi halottja, kiknek emlékművére a jelmondatot véstük: „Mi elestünk de él az eszme, a feltámadás nincs már messze” —, s akiknek szelleme eddig itt táborozott Salgótarjánban, most elindul előttünk Hozzátok. Viszik Nektek a hitet hűségben, hősiességben, a magyar feltámadás eszméjében. Mi salgótarjániak, az élő 25-ösök pedig viszszük szívünk forró szeretetén kívül min-

den magyar legszentebb kincsét: a magyar trikolor, melyet hűsz esztendőn keresztül a legjobban nélkülöztetek. Tűz-zétek ki a volt 25-ösök laktanyájára s kezdjétek meg az őrtállást. A Ti ajándékok, az ezüst kürt szólaljon meg lekelekben, halljátok meg a 25-ik gyalogezred hívó kürtjelét: „A losonci híres lányok... Reichto herstellen”.

Az őrségváltás megtörtént. Salgótarján ifjú város köszönti igaz hűséggel és szeretettel városbátyját Losoncot azal az Istenbe vetett rendhitelettel hitel: *Hiszünk az ezeréves történelmi Magyarország feltámadásában! Amen!*

Az egész város meleg szeretete kísérte a felszabadító útra induló honvédeinket.

Néhány nap óta olyan forgalmas volt ez a egyébként is élénk városka, hogy öröm volt nézni a szinte forgalmi akadályt jelentő hullámzó embertömeget színes katonai csoportjaival: a tüzérekkel, huszárokkal, motorosokkal, kerékpárosokkal. Mosolygó, vidám, kipirult arcok minden felé. Lobogó zászlóeredők, virágok. Ilyen hangulatban gyülekezett Salgótarján népe, hogy kedden reggel 9 órakor elbucszúzzék a városunkban állomásozó és Fülel, Rimaszombat, Losonc felszabadítására induló derék magyar katonáinktól. Szemet, lelket gyönyörködtető látvány volt a délceg, felvirágozott honvéd alakulatok gyülekezése a Fő-téren, ahol a hivatalos bucsuztatás végbement. A csoportok felállása és a 2. lovasdandár törzstiszti karának megérkezése után, az acélgyári zenekar Úrsutz József karnagy vezényletével a Hiszek-egy-re zendített, amit a több ezerre rugó közönség is feszes vigyáz állásban hallgattatott végig. Utána Horváth László polgármesterhelyettes lépett a parancsnokló vitéz Miklós vezérkari ezredes, dandárparancsnok elé és ünnepi megilletődéssel így szólt a honvédekhez:

Kedves Honvédeink!

Salgótarján város közönsége, a magyar asszonyok és leányok, az utaitokat szegélyező város népe, egész társadalma nevében mondok bucsut Nektek.

Most legyen fellépésetek komoly, férfias, ne bizzatok senkiben, semmiben, csakis a magyar öntudatban. A Róma-berlini politikai tengely mellett minden tetteket legyen nemzeti magyar és legyen istenfélő keresztény. Szeressétek rendületlenül a hazát, utáljátok alhatatosan az ellenséget.

Felöltöttétek a honvéd gunyát, — felvettétek a fegyvert, hivatottak vagytok a honmentésre.

Katonák! Magyarok! Isten és haza, rend és fegyelem, erő és kitartás, törvény és igazság és minden ami befér a bátor magyarnak krisztusi erkölcsébe, ez legyen vezérlő csillagotok.

Most betört a trianoni ellenség frontja, bomlik az átkos és bűnös határ. Száll az igazság anygala országunk felett. Tűzes vesszőt, talán véres kardot hord előtünk, a szentistváni eszme: a Magyar Szentkorona.

Az élen ti meneteltek s ajkamról felhangzik a bucsuzó!

Vereink! Katonák! Teljesítétek kötelességeiteket! Isten Veletek! Jó szerencsét utaitokon!

Honvédek!

Menet, — irány: Észak felé!

Magyarok! Induljatok!

A beszéd után felzúgó hatalmas éljenzés-elálltával vitéz Miklós dandárparancsnok válaszolt a meghatottság és köszönet hangján:

Mélyen tisztelt Ünneplő Közönség!

Hálással köszönöm a 2. lov. dd. Salgótarjánban elhelyezett alakulatainak tisztjei és legénysége nevében elsősorban a meleg és kedves fogadtatást, majd a magyaros vendégszeretetet, végül a lelkes bucsuztatást, melyben bennünket itt részesítettek.

Felemelő érzés nekünk katonáknak látni, hogy a magyar nép, a keresztény társadalom a magyar katonákat mennyire megbecsüli és milyen meleg szeretettel

halmozza el a katonasorban levő fiait, testvéreit, apát.

Ebben a megbecsülésben Heves és Nógrád vármegye intelligenciája és a föld egyszerű népe épp úgy kivette részét, mint ahogy ezt ma fokozott mértékben látjuk és érezzük Salgótarján városában. Ennek a városnak az itt megjelent hölgykoszorúja, vezető társadalmi, hazafias magyar munkássága és az ifjúsága tette számunkra felejtethetlenné a mai szép és magasztos napot, amidőn a 2. lov. dd. csa-

Salgótarján örömnépe a Fő-téren.

A beteljesülés boldog napjaiban az egész ország egy leirhatatlan ragyogás és öröm. Zugnak a harangok, minden csupa virág, zászló és lobogódísz, mintha a ködös ősz helyett valami csodálatosan szép tavasz köszöntött volna ránk. Felejthetetlen napok ezek: minden nap egy-egy magyar város és sok ezer édes-testvérünk szívükre ölelésével. A TESZ elnöksége vasárnap nagygyűlést, hirdetett.

És a hívó szóra eljött a város apraja-nagyja, gazdag és szegény. Az egyesületek, testületek zászlóik alatt. A fellobogozott virágos Salgótarján maga volt a megtestesült boldogság. A Hiszek-egygyel kezdődött a nagygyűlés. Az acélgyári zenekar játszotta Úrsutz József karnagy vezényletével. Majd a nőegyesületek képviselőiben özv. Zemplényi Lászlóné, a „Mansz” társelnöke emelkedett szószóra az ékes nemzeti színekkel díszített emelvényen.

„Ma örömnépet tartani gyűltünk össze e téren. Végre örömnépet a Felvidék felszabadulásáért.”

„Hányszor álltunk itt együtt az utolsó 20 év alatt és néztük könnybe lábadt szemmel a Hősök emlékművét és gondoltunk szomorú szívvel kedves fiainkra, kik hiába estek el a hazáért, mert hőstetteikért nem a győzelem pálmája jutott, hanem Trianon gyásza és halottas koszorúja.” Ezután a határváros helységes fájalmáról emlékezett meg özv. Zemplényi Lászlóné, majd így folytatta: „Husz hosszú évig busultunk, sirtunk és imádkoztunk. De nem hiába mondtuk egy nagy magyar asszony szavait imádságban és dalban egyaránt: Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, hiszek egy isteni örök igazságban, hiszek Magyarország feltámadásában. Viszszajött Hungária ölelő karjai közé szép szöke leánya: a Felvidék.” Most nagy pártfogóinkról és kormányelnökönköről és minisztertanácsairól emlékezett meg a szépszávu szónok, majd így folytatta: „Vitéz katonai fiaink napok óta masiroznak, hogy átlépjék az átkos határokat. Boldogan nézzük őket asszonyi és anyai szemmel és hálát adunk a jó Istennek azért, hogy visszakapjuk a Felvidéket anélkül, hogy katonáink ezrei ontának véruket. Ez is isteni igazságszolgáltatás, mert magyar vér már eleget áztatta a Kárpátok bérceit és völgyeit.” Végül özv. Zemplényi Lászlóné így jelezte be lelkes éljenzés és taps közepette nagyhatású beszédjét: „Végül arra kérek mindenkit, ne hagyjunk fel a további imával, imádkozzuk tovább a Hi-

patai a határt átlépik.

Örülünk, hogy ebből a magyar munkától lüktető és fejlődő városból indulunk északra, hogy ünnepélyesen átvehessük ezeréves Hazánknak egy darabka földjét és visszatérhetnek közeink a husz-éves rabságban sanyló magyar, szlovák és német testvéreink.

A magyarok Istene áldjon meg benneteket! Isten veletek!

A parancsnokló ezredes szavaira hangorkánna változott a Fő-tér. Zúgott, harsogott a város a boldog örömtől. Szem nem maradt szárazon és tartott ez a könnyes öröm a Hymnusz alatt, tartott az acélgyári zenekar patlogó indulói közben, a dandárparancsnok és törzskara, valamint a város előkelősége előtt végbemenő, diszponálás felemelő hangulatában. Hullott a virág zápor a katonákra, ágyukra, tankokra, gépkocsikra. Ezen a csodálatosan szép reggelen diadalmenet volt katonáink felszabadító útja a lelkes, könnyes szemű, virágot dobáló közönség sorfalai s a lobogó zászló erdők között.

Abban a történelmi pillanatban amikor a magyar honvédség elindult felszabadító útjára, megállt a munka a hivatalokban, gyárakban, üzemekben, üzletekben. Mindenki az utcákon volt és leirhatatlan boldogsággal érezte a nagyszerű honvédok dübörgő lépéseiben elindult szebb és boldogabb magyar jövődőt.

Hátfőn délután a határbiztosítók egy századától, csüörtök délelőtt pedig a határbiztosítók törzsetől bucsuzott a város. Salgótarján boldog fiait indultak el ezek a menetekkel az új állomáshely: Losonc városa felé. Isten segítségével legyen velük. Isten segítségével legyen a megnagyobbodott, boldog Magyarországon.

szekegyelt, míg Isten segítségével mindent vissza nem kapunk. Jelszavunk legyen továbbra is: vissza, vissza, mindent vissza!”

A „Mansz” társelnökének ünnepi beszéde után az ifjúság részéről dr. Horváth Lóránt szavalta el nagy hatással Molnár I. Jenőnek, a Balassa Társaság r. tagjának „Kongat a történelem” című szép hazafias versét. Ugyancsak nagy hatással szavalt a gimnázium egyik VIII. oszt. növendéke is.

Utána Röder Alfrédnek a Balassa Társaság r. tagjának lelkes és mély megilletődést kiváltó ünnepi beszéde következett.

Beszédének bevezető részében hálával emlékezett meg a nagyszerű szónok az ország vezető államférfijairól és nagy külföldi barátainkról. Kifejtette, hogy a lezajlott örömdetes események határkövénél egy pillanatra megállva, szemünket a múltba és a jövőbe kell vetnünk, leszűrve a tanulságokat és kitűzve az új célokat. Meg kellett tanulnunk, hogy erő nélkül nincsen jog.

Megtanultuk, hogy küzdés nélkül nincsen siker és elbuknak a tétlen csodavárók! Ha a jövőbe nézünk minden magyarnak érezni kell, hogy ami idáig történt, az csak kezdete az új honfoglalásnak, melyért minden áldozatot meg kell hozni, nemcsak anyagiakban, hanem, ha kell vérben is!

Semmi sem lehet sok, vagy elég, ami a magyar honvédség kifejlesztéséhez szükséges! Befelé pedig meg kell teremteni a teljes magyar egységet, lefaragva a nemzet testéről mindazt, ami érzelemben, felfogásban nem tud magyarrá válni, nem tud összeforrni az ősi magyar röggel. Losonc és Kassa utcáin magyar zászlókat lenget a szél, de a Kárpátokból és Erdélyből hívnak a besüppedt honvédsírokról ezrei és nekünk új erővel, teljes elszánnással kell megindulnunk azon az úton, melynek végén felénk int a boldog és hatalmas integer Magyarország!

Sokáig zúgott az éljen. A végeláthatatlan tömeg zúgása csak akkor csillapodott, amikor Sente László m. kir. kormánytanácsos, a „TESZ” elnöke lépett a szónoki emelvényre.

„Jól tudom, hogy mindnyájunknak, — ezen a téren összeszerelt minden tarjánai testvéremnek egyforma érzelmeit juttatom kifejezésre akkor, mikor innen könnyes szemmel hirdetem, hogy szívünk-

ből szólott előttem a magyar asszonyoknak, a magyar anyáknak lelkes szószólója.

Szívünk, lelkünk, választotta, szedte össze gyöngyös bokrétaiba a hazaszeretettel, az ujjongó örömmel, a testvéreit ölelésre váró testvéri érzésnek virágszárait, úgy a Magyar Asszonyoknak, mint a Balassa Bálint költői lelkének örökségét ápoló egyesületnek aranyszáju szónoka!

„Híntük Testvéreim ezeket a virágokat, könnyeinkkel öntözve azok elé a férfiak elé, kiknek emberfeletti, minden idők történetében egyedülálló, önfelelődozó munkája tette lehetővé, hogy ma a mi drága Csallóközünkben, Komárom ősi városában harsanhattak meg végre a magyar trombiták!”

„Mindenek fölött és mindenek előtt híntük magyar szívünk, lelkes odaadó szeretetünk minden virágát, a legelső magyar ember, Vitéz Nagybányai Horthy Miklós, szeretett Kormányzó Urunk elé, kinek törhetetlen magyar akarata, Szent István bölcsességével mérhető bölcs vezetése juttatott el bennünket a leomló átkos trianoni határokon át a mi szeretett, annyit gyászolt Felvidékünkre!”

De fonjunk szívünk, lelkünk magyar virágaiból, soha nem hervadó kuszorút azoknak a magyar férfiaknak homloka köré is, kik Kormányzó Urunk oldalán minden emberi munkabírást messze felülmúlt munkával megteremtették számunkra ezt a boldog időt, meghozták agyansanyargatott testvéreinknek a szabadságot. Vitéz Imrédy Béla, Kánya Kálmán, Teleki Pál nevét vessük gyermekeink szívébe hogy soha el nem muló hálával, soha el nem felejtett áldó szeretettel foglalják imáikba ezeknek a nagy magyaroknak nevét és áldják velük együtt a mai nagy pártfogóinkat Itália nagy Duceját: Mussolinit, Pilsudsky népének a testvér lenygel hazának államfőjét: Moszciski elnököt és a nagy nemet nemzet Vezéret minden időknek egyik legnagyobb férfiát. Hitler Adolot.”

„Indítványozom, hogy Salgótarján közönségének nevében küldjünk üdvözlő táviratokat: Kormányzó Urunknak, Vitéz dr. Imrédy Béla miniszterelnökünknek, Kánya Kálmán külügyminiszterünknek, Gróf Teleki Pál kultuszminiszterünknek, A DUCE nak, Hitler Vezér és Kancellárnak, Lengyelország Államfőjének.

Majd így fejezte be meghatódott magyar szívből jövő, meleg szónoklatát a TESZ népszerű elnöke:

„Most pedig magyar szívem minden szeretetével köszönöm nektek, hogy a TESZ hívó szavára idehoztátok szivetekeket lelketekeket!

Zengjen fel ajkatokról a szent magyar imádság: Isten áld meg a Magyart!”

Óriási lelkesedéssel, egyhanguan szavalta meg a tömeg a nagygyűlés határozati javaslatait. Mély megindultság vett erőt szónokon, közönségen egyaránt. Örömkönnök között, sirva énekelte a város apraja-nagyja az acélgyári zenekar hangján felcsendülő himnuszt: Isten áld meg a magyart.

Egy zászlóerdő volt Salgótarján, sok ablakban ünnepi gyertyák lobogtak. Vezetett ebben a város háza gyönyörűen fellobogozott épülete, zászlódiszes kilágitott ablakai és az a szent nemzetiszínekkel behuzott hatalmas kereszt, amely alatt örök mementóként hirdette a felírás a magyarabb, szebb és boldogabb jövődőt: Magyar, e jelben győzni fogsz! A diadalmas magyar hadsereggel menetelő dr. Förster Kálmán polgármester a következő táviratot intézte a nagygyűlés közönségéhez: Esztergomi Duna-hídról imádságos érzéssel várjuk honvédségünk bevonulását, szeretett városomra gondolkodjatok délutáni ünnepélyen léleken veletek vagyok.

A város polgármestere városához küldte lelkét, a város közönsége polgármesteréhez. Így ölekezett és ölekezik össze léleken egy hét óta az ujjongó, boldog, megnagyobbodott Magyarország.

A Székesfehérvári M. Kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy aki a címére küldött állami sorsjegyet megtartja, annak átát a postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával egyenlítsse ki. Aki a sorsjegyet nem kívánja megtartani, szíveskedjék azt a mellékelt portómentes válaszboríték felhasználásával visszaküldeni oda, ahonnan érkezett. Az államsorsjáték jótékony célt szolgál s aki a megtartani nem kívánt sorsjegyet nem küldi vissza, a jótékony célt károsítja meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

IGAZ

ami igaz, egy főnyeremény nagy szerencse! De hogy módunkban legyen nyerni, vegyünk idejében 3P-ért egy egész, vagy 1-50-ért egy fél jótékony célú állami sorsjegyet, mellyel a következő összegeket nyerhetjük:

40.000 ar. P
főnyereményt,

vagy:
**20.000 P, 10.000 P, kétszer 5.000 P, négyszer 2.500 P, hatszor 2.000 P, hússzor 1.000 P, összesen 18.729 nyere-
reményt 275.000 P értékben.**

KAPHATÓ OSZTÁLYSORS-
JEGY FŐÁRUSÍTÓKNÁL ÉS
DOHÁNYTÖZSDÉKBEN.

Húzás dec. 7-én.

Hozott az Isten...!

Hozott az Isten... Testvér!
Hát megjöttél e nagy találkozóra?
Ó mily régen vártuk,
Hogy mikor látunk már,
Hogy mikor üt ez óra!
Húsz nehéz esztendő sok szenvedése
Mi átviharzott bús napjaid felett,
Most szertefoszlik és feledésbe merül,
S boldogabb lesz végre életed!
Magyar földön vagy... magyar megint,
Hited legyőzött minden szenvedést,
Átélted bátran a sok vérviztatart,
S most könnyes szemekkel zengheted újra
Az: „Isten áldd meg a magyart!”
Hozott az Isten Testvér...!
Könnyezve vártunk e nagy találkozóra,
Együtt leszünk most már...
Egy szent akarattal...
A Kárpátokért...
Ha üt majd az óra!

Visnovszky László.

Hírek és különféle

Az acélgyári tisztai kaszinó és Olvasóegylet által f. hó 5-én rendezett szép műsoros estről helyszüke miatt jövő számunkban referálunk.

A Salgótarjáni Szent Erzsébet Róm. Kat. Nőegylet 1938 november 19-én d. u. 4 órakor tartja a Róm. Kat. Körben X. évi rendes közgyűlést. Tárgysorozat: 1. Megnyitó. Tisztikar lemondása, illetve újrávalásztása. 2. Elnöki megnyitó. 3. A 10 éves alapítógatók nevében beszédet mond: Horváth Karolyné alapító tag. 4. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 5. Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése és 2 tag kijelölése. 6. Főtitkári jelentés. 7. Főpenztáros jelentése és a jövő évi költségvetés letárgyalása. 8. Számvizsgálóbizottság jelentése. 9. Indítványok. 10. A szentistváni évről emlékezik: Semetkayné Schwanda Magda. 11. Zárószó Mondja Traum Péter igazgató. A közgyűlés után a nőegylet elnöksége teát ad, melyre kedves tagjait szeretettel vendéglátja.

Somoskőújfalui katonaság bucsuztató ünnepségéről helyszüke miatt jövő számunkban emlékeztünk meg.

Diadalmi örömtüzek gyújtása a Karancson, Salgón, Zagyvaón! A Magyar Turista Szövetség és a Magyar Kárpát Egyesület elhatározták, hogy a magyar Felvidék felszabadulásának öröme a volt szegényhatárokon örömtüzeket gyújt. A Magyar Kárpát Egyesület Salgótarjáni Osztálya most szombaton, november 12-én este 7 órakor (21 ó.) jó idő esetén örömtüzeket gyújt a Karancs és Salgó csucsain, melyre felhívjuk városunk és környéke lakóinak figyelmét! Ugy látszik Szent István napjának előestéjén nem gyújtották meg hiába a Balaton mellett sem az emléktüzeket!

Éleslövészet. A helyőrség alakulatai folyó hó 16, 17, 23, 24, 29 és 30-án egész napon, a harcserű lőtérén, Somoskőújfalutól DNY-ra eső területen éles löveggyakorlatot tartanak, mely területen fenti napokon az otttartózkodás életveszélyes.

Losonc visszatért!

1938. november 10. déli 12 óra. — Gyönyörű őszi napsütésben robogunk a virágokkal és zászlókkal diszitett község diadalkapuin át, — Losonc felé. Atbaladunk az Ipoly hidján, már látszanak a losonci templomok tornyai, már idehal-latszik a harangzúgás, a szívünk gyorsabban ver s még mindig nem tudjuk elhinni, hogy utlevél nélkül magyar földön szalad velünk a kocsai rabságból most szabadulós Losonc örömnepére. A város csupa virág és zászló, az ablakokban kivétel nélkül nemzetiszínű szallagok és feldiszi-tett gyertyák hirdetik, hogy felejtethetetlen nagy ünnepnapja van a városnak. Az üz-letek zárva, de a kirakatokban legtöb-b helyen virágdisz között a Kormányzó fényképe néz a felszabadult magyarokra. Az utvonalon, ahol a honvédség bevonul, hatalmas diadalkapu áll lomb és virágfü-zérekkel diszitve. Hogy mikor készült mindez, valósággal rejtejt, hiszen alig egy félóraja, hogy a csehek kitakarodtak, még szinte halljuk az utolsó kivonuló harcko-csik zaját, még látjuk a fehérlobogós autókat végigszágulni a városban, melyben az átadást végző cseh tiszték ülnek. De már nem törődik velük senki, hiszen jön-nek már, itt vannak a már a magyar hon-védek!! Zenezóval, ragyogó arccal felvirágozva, irissen menetelnek a ropogós indulók hangjaira a városban át, a Buza-térre. Zug az éjlen, hull a virág, a város felett 7 repülőgép kering és a közönség egetverő tapsolása közben magyar lobo-gót ejt a losonciak közé, hogy a pilóták üdvözlését tolmácsolja. Mesebeli csodá-nak tűnik ez a kép és nem tudjuk álom-e amit végigélünk, avagy tényleg valóság. A lakosság hangulatát, örömmámorát, lel-kesedését leírni hiába próbálnánk, mert erőtlen erre minden szó, szürke és sab-lonos közhely minden kifejezés. Ezt látni, átélni, felejtethetetlen élmény volt. Leányok, asszonyok, férfiak, örömkönyvektől ra-gyogó szemekkel simogatják minden ma-gyar katonát, ruháját, fegyvereit. Boldogok, ha közeliükbe juthatnak, szemükbe nézhetnek, örül a lelkük, ha megismerhetik a ruhájukat, megszoríthatják a kezüket, készséges, lel-kes és szives mindenki. Ha egy percre megálltunk az utcán, máris körülvettek és szeretettel kérdezték mit kívánunk, mire volna szükségünk. Mindenki az ut-cákon sétál, örül lelkesedik kimondhatat-lan boldogságban. A leányokon szebbnél szebb magyar ruhák, prémes kis menték, a férfiak mind sötét ruhákban, Bocskay nyakkendővel, a diákok tollas Bocskay sapkával tüntetnek most már külsőleg is igaz magyarságuk mellett. Magyarabb en-nek a városnak az arca, mint bármelyik Csonkaországbeli városé. Mindenki bol-dog, hogy végre nyíltan színt vallhat ma-gyarság mellett és kiöntheti szívét, hi-szen még az utolsó napokban is puskatus és gummibot járt a magyar nyakkendők-ért is. — A prágai szoidateszka gárdája sorra fosztogatta még két nappal ezelőt is az üzleteket, és még, a járókelő ma-

gyarok zsebéből is kivették a pénzt. — Utolsó este az összes nagy kirakatokat és kávéházi nagy ablakokat keresztül lö-völdözték. Ugy látszik ez is a benesedei demokrácia kultur fölényét kívánta hir-detni. — De a jó losonciak ezt már mint egy rossz álmot mindent ellejtették, csak örülni és lelkesedni tudnak, mert hiszen most már ők is szabad magyarok. — Min-denkinél van egy-egy elmondani való él-ménye, mindenki ki akarja önteni a szí-vébe 20 év alatt felgyülemlett keserüsé-
get, hogy annál jobban tudja aztán érté-
kelni ezt a mai nagy-nagy örömnepet,
ami betölti itt most az összes magyar
lelkeket.

Hála Istennek voltak és vannak ál-dozaos magyarjaink, akik zokszó nélkül tudtak 20 éven át lemondani és szen-vedni. Beszéltünk az őszhaju Scherer tanár urral, aki kemény magyarsága miatt az illavai börtönt is megjárta, de ezen a nagy ünnepen fellobogozott, felvirágozott háza ablakába kiakasztotta az illavai cel-lájanak lakatját. Ez a cellaajtóról lehul-lott lakat nemcsak a derek tanár urnak, de az egész felszabaduló magyarságnak nagy szimbóluma. És a többi áldozatos magyarok, derek magyar asszonyok, akik 20 éven át nem mentek társaságba, szin-házba, szórakozó helyekre, mert a szívük gyászolt. Hosszu volna mind elmondani azt, amit láttunk, hallottunk, hiszen a sok kedves marasztalásnak se vége, se hossza nem volt.

Mikor beesteledett, Losonc minden házának ablakában kigyúltak a gyertyák és a közönség fátylós menettel vonult a város háza elé, hogy ott a bevonult hon-védsapatokat újból ünnepelje. — Fele-melő volt az esti fényben uszó város és az egyre feltörő szavalókórusok lelkes tüntetése, majd a város háza erkélyéről az összes cigányzenészek hurjain felcsen-dülő „Szép vagy, gyönyörű vagy Ma-gyarország”. — Ezt a hangulatos esti fényben tündöklő ünnepséget még ben-sőségesebbé tette annak a kb. 300 ma-gyarnak a megérkezése, akik akkor tér-tek haza a cseh katonai szolgálatból. Nekik dupla ünnepük volt november 10-ike. Mikor az ünnepség végén a sok ezer szabad magyar ajkán felcsendült a Himnusz, úgy éreztük, hogy igaz forró imádsággá testesült minden hangja, min-den betűje és úgy száll az ég felé hála-adásra a magyarok Istene elé.

Éjjel 11 óra volt, mikor elhagytuk az örömmámorban uszó, lelkesedő fel-szabadult Losoncot. Még mindenütt hőm-pölyög a nép, élteik a katonákat, ven-dégülökben, kávéházakban huzza a cigány a magyar nótákat, miundenütt tularadó boldogság, de egyben mindenütt fegyel-mezettség és rend uralkodik. A sisakos magyar rendőrök nyugodtan sétálnak a mozgalmas utcákon, mintha nem is lett volna ez soha másképp, hiszen Losonc mindig magyar volt és magyar is marad mindörökké!

Koltay Imre.

A trianoni mellény visszagombolása — és a Karancs.

Közel két évtizednek kellett a ma-gyar Golgotán elmúlnia, míg végre az illetékesek is belátták, hogy néhai való jó Apponyi Albert grófnak igaza volt és a Trianonban tévesen, igen rosszul, több lyukkal lejjebb gombolt mellényt vissza kell gombolni, ha jól akarjuk a mellé-nyünket viselni. Tehát vissza kell gomb-olni és újra — most már jól — kell a mellénygombolást elkezdni. Az ezer-éves magyar Felvidéken a visszagombolt trianoni mellény egy részét, — immár Somorjától kezdve, Kassán át Munká-csig stb. — jól legomboltuk. De hátra van még a trianoni mellény többi, keleti és déli részének is a jó és rendes be-gombolása. Reméljük, hogy hamarosan ez is bekövetkezik! Szabad tehát már városunk, Salgótarján északi vidéke is. A Kárpátgyeget turisták is immár sza-badon járhatják be azt a gyönyörű, tö-szomszédos palóc hegyvidéket, amelyet eddig csak a Karancs most ledől kiliátó-tornyáról (vajjon nem szimbólum, vajjon nem égi jel-e ez is?), vagy Salgó vártor-nyából stb. nézhetünk hasztalan sóvá-rogva és epekedve. Megszűnt többek közt a Karancs és Somoskő-Medves közötti

szegényhatár is. De még persze ott ma-radtak egyelőre a szegénykövek; remél-jük, nem sokáig. Mi lesz rövidesen ezek-
kel a kövekkel? Sokan, érthető szent gyűlöletükben, vagy tulbuzgóságukban, össze szeretnék ezeket mindet törni; hal-lottam azt is, hogy a Karancson levő nagy gránitoszlopot le akarják ide hozni Salgó-tarjába? Ez szerintem fölösleges fárado-ság volna. Vigyük inkább ezt a nagy grá-nitoszlopot, — ha már mindenképpen el akarjuk távolítani a helyéről, holott szé-gyenoszlopból immár diadaloszloppá vál-tozott, — a közeli Karancskápolnába és ott állítsuk fel rája, méltó módor és ke-gyelettel, Szent István első királyunknak és apostolunknak a szobrát! Ugyis min-den hívő keresztény magyar testvérünk meg van róla győződve, hogy az Ó hat-hatós közbenjárására, az Ó áldó jobb kezének támogatásával adta nekünk vissza a jó Isten, a magyarok nagy Ura, Istene, a szép Felvidéknek egy részét.

A Karancs többi szegény-határkö-vét pedig szintén gyűjtjük mindet össze a Karancs kápolnahegyére és az ott Szent István királyunk emlékére emelendő, kár-pátgyegeti Szent István-Menedékház

A BEVONULÁSI ÜNNEPÉLYEKEN

Komáromban
Érsekújváron
Rimaszombaton
Rozonyán és
Kassán

Standard rádióerősítő autók működnek.
Hallgassa **STANDARD** rádióval.

falába úgy helyezük el őket, hogy min-dig jól láthatóak az oda elzáródokoló hívek és turisták egyaránt és ott mindig meg-megújithassák azt a szent fogadal-munkát, hogy sem itt a Karancson, sem máshol nem lesz többé u. n. „határ,” hanem — Szent István királyunk áldó jobbájának és a Magyarok Nagyasszonyá-nak oltalma alatt, a magyarok Isteneinek segítségével és magunk akaratával és ere-jével is, a jövőben megakadályozunk mindenféle országcsönkítést, mert ezek a volt trianoni „határkövek” itt is mindig csak országépítő munkára fognak ben-nünket magyarokat elkötelezni.

Tehát ne pusztítsuk el oktalanul a különben nagy anyagi értéket is képvise-lő trianoni határköveket, hanem állít-sunk diadalmi emlékeket belőlük úgy örök momentóként őrizzük meg őket, hogy így a késő unokáink is láthatassák őket, és okuljanak, felőlük: „Soha többé ne legyen Trianon!”

Dr. Dornay Béla
a Magyarországi Kárpát
Egyesület alelnöke.

A „Trianoni” határkö eltűnt a Karancsról. F. hó 9-én a bányai leven-ték és az acélgyári 153. Mátra cserkész-csapat öreg tagjai délután 3 órakor ki-döntötték az átkos emlékü követ. Hír sze-rint a starjáni muzeumba fog kerülni, unokáink intésére, hogy soha szét ne huz-zanak, mert csak őszletartásban az erő, amit a felvidéki magyarok bebizonyítot-tak és visszakerültek Magyarországhoz. Éljen a megnagyobbodott Magyarorszá-g! Mindent vissza!! „Levente.”

Bocsárlapujtó községe nov. 4-én lelkes ünnepléssel fogadta a Losoncra bevonulni készülő soproni huszárokat. Az állami iskola növendékei a Leánykör, a Leventék, a falu apraja-nagyja és a község vezetői várták zászlókkal és virá-gokkal a bevonuló huszárságot, kiket Mocsáry Ödön földbírtokos üdvözölt. Egy ragyogó magyarruhás elemiskolai tanuló és egy leánykőri tag, ki társaival együtt festői szép bocsárlapujtói népviseletben jelent meg hatalmas csokrot és szépen diszitett két nemzeti zászlót adott át e himzések felirásokkal: 1) „Felvidéki Testvéreinknek Bocsárlapujtói áll. el. iskola”. 2) „Honleányi szeretettel Bocsárlapujtói r. k. Leánykör.” a huszároknak. A huszárok f. hó 9-én hagyták el a falut, hogy Losonc felé vigyék a magyar igazság győzelmének híret. Eltávozásuk-kor Drávay Aladár igazgató tanító meleg szavakkal bucsuztatta őket. A falu lányai pedig sok-sok virágot és nemzeti zászlócskát küldtek a huszároktól a rabsá-gból felszabaduló felvidékieknek. — Ugyan-csak Bocsárlapujtó községe f. hó 6-án ünnepélyes diszgyűlést tartott a Felvidék felszabadulása alkalmából. A gyűlésen az állami iskola növendékein, az egyesüle-teken s a falu lelkes polgárain kívül az ott állomásozó huszárezred teljes tisztika-ra és legénysége is résztvevett. Az ün-nepi beszédet Drávay Aladár igazgató tanító mondotta. Lángoló hazafiassággal áthatott s gyönyörűen felépített beszéde-ben meleg szeretettel üdvözölte a felsza-baduló felvidéki testvéreket és a hála szavával emlékeztet meg olasz, német és lengyel barátainkról. Indítványozta, hogy a község küldjön üdvözlő táviratot a Kormányzó Urnak, a Miniszterelnök Urnak valamint Kánya Kálmán és gróf Teleky Pál miniszter uraknak.

SPORT

Ferencváros-SSE 8:1 (4:1)

3500 NÉZŐ. SSE PÁLYA. VEZETTE: DR. JUHÁSZ.

Ferencváros: Háda — Tátrai, Polgár — Lázár, Sárosi III., Pósa — Bíró, Jakab, Sárosi dr., Toldi, Gyetvai.

SSE: Vécsei — Gáspár II., Kertesi — Maros, Hernádi, Mester — Somogyi, Tóbiás, Horváth, Kovács, Szafián.

Fél kettő felé már gyülekezik a nép. Különös nem annyira tarjánaiak, hanem a tarjánok a felvidékre vonul, ide szállásolt katonák. Vagy kétezeren. S kitartóan drukoltak a Fradinak.

Selyem zászlóval kedveskednek egymásnak a csapatok. A Fradi és a SSE közt fejlődő sportbarátság kifejlésére. (De ezt vagy tíz perc múlva már el is felejtették!)

Nagy rohammal kezd a Fradi. A 2. percben már szögletet ér el és Gyetvai rugása Sárosi dr. fejéről a hálóba talál. 1:0. 2 perc múlva Gyetvai, rögtön utána Toldi, majd Sárosi dr. rug mellé. Az 5. percben Horváth kiugrik, szélre ad, de Szafián elkésik. A 8. percben Toldi áttör, vagy három embert kidöntve a „sungból”, Gyetvainak ad, Gyetvai üresben, közel a kapuhoz, Vécsei kétségbeesetten rohan ki, hatalmas ugrással veti magát a szélső lábára, aki lő s a labda a hálóban van 2:0. Gyetvai és Vécsei azonban eszméletlenül maradnak a földön. A játék megáll. Lassan felélesztik a két játékost, Gyetvai vagy 10 perc múlva vissza is tér, Vécseit azonban nagy fájdalom miatt hordágyon elszállítják. Maros megy be a kapuba a SSE 10 emberrel kénytelen felfogatni — az eset láthatóan tönkreteszi a SSE-t, különben is nagyon gyöngén indult. A 20. percben Szafián kiugrik, a tizenhatos sarkán Tátrai elgáncsolja, — durván — a szabadrugás azonban mellé megy. Most 5 perc van a SSE-nek, amikor nem csak véletlenül rug a labdába, mint egyébként végig. A 25. percben Tátrai ismét csunyan gáncsolja Szafiánt, Szafián a szabadrugást fölé lövi. A 31. percben Sárosi Bírónak ad, aki lő, a pótkapus hasalva véd, de a labda elpattan tőle, Jakab otterem és hálóba pöcköl. 3:0. A 32. percben Bíró Pósnak ad, aki azonban a jobb szélen álló Sárosi dr.-nak engedi a labdát és Sárosi a beállt, tehetetlen védők között közelről lő, s 4:0. Innen a SSE jóformán csak néző lesz, a Fradi szinte bosszantóan cicázik vele. Maros kétszerháromszor pompásan véd. A 37. percben sarkok a Ferencváros ellen. Kavarodás, Háda kifut de a labdát nem tudja elcsipni s mire vissza ér Kovács 18 méterről lő s a még nem helyezkedett Háda mellett hálóba jut a labda 4:1. Maros ismét bravurosan fog vagy 3 lövést. Az utolsó percekert Hernádi és Toldi tülekedése, rugdalkozása teszi mozgalmassá és sportszerűtlenné, csúnyává.

A II. féldőt Tátrai és Hernádi durvaságai kezdik. Hernádi a szabadrugásra leállított labdát is elrugja. Maros az 5. és 7. percben produkálja magát. A 16. percben Pósa kiugrik Toldinak ad, aki az egész féldőben a 16-os vonalon sántitgató, Toldi körülnéz és szörnyű bombát

ereszt meg. 5:1. 21. percben ezt meg akarja ismételni, de mellé lő. A 26. percben Somogyi pompásan véd. Fél perc múlva Bíró rohan, Hernádi nagyon csúnyán elnyomja a 16-on belül, 11-es, Jakab lövi 6:1. 1 perc múlva Gyetvai a háttvédeket otthagya lő, 7:1. A 35. percben Bíró kiugratja Gyetvait aki bombát lő, Maros öklöz, Bíró most Jakabhoz tol, aki lő s a labda az oldaléletet surolva hálóba jut 8:1. A SSE az utolsó percekre teljesen kimerül s szinte védekezni is képtelen.

Az ítéletben figyelembe kell venni, hogy a SSE utóbbi időben legjobb és egyébként is legnehezebben pótolható emberét az első percekben elvesztette. Kétségtelen, csak statisztáltak a pályán, azt is csúnyán. Összjátéknak híre sem volt, s páran inkább a Fradi bokákat lesték, mint a labdát. A pótkapus Maros sokszor ügyesen védett. A két háttvéd gyenge volt, Gáspár volt a jobbik. A fejedet sorból feltűnően kivált Hernádi nagy küzdőképességével, lelkesedésével, szívóságával és — sportszerűtlenségével. Következtesen durva és fegyelmezetlen. A csatársorban Somogyi volt a legjobb, Szafián is jó volt, de értékét csökkenti a „tülerélyes” játéka.

A Ferencváros pompás összjátékával szinte labdához nem engedte jutni a SSE-t. Hogy több gólt nem lőtt, annak az az oka, hogy Sárosi dr. szinte kerülte a SSE játékosokat, ovatos volt, alig mozgott, Toldi az első féldő végén megrántotta a bokáját és csak sántikált s csak kész labdára ment, a többi csatárnak pedig nem sikerült a lövés. Nagyon kivált Sárosi III., aki tömte a csatárokat a pompás, pontos labdákkal. Rendkívül erős és technikás volt. Lázár a nyugodtságával, a vékony Pósa nagy akarásával, gyorsaságával tűnt ki. Pompásan játszott Gyetvai. Polgár nyugodtan, Tátrai pedig fölülménykedve és rendkívül durván bekelt. A durvaság egyik kezdeményezője volt. Hádának nem akadt dolga.

A bíró? Mindenütt elnézett, sőt Hernádi-Toldi rugdalkozását még nézte is. Hogy lábtörés nem történt, nem az ő érdeme ilyen bíró nem szabad pályára engedni. Különös ítélete is volt. Tátrai egyszer csúnyán faultolta formálisan fel-lökte Szafiánt a 16-oson belül és — dr. Juhász feldobta a labdát.

Vécseiről is meg kell emlékeznünk. Valóban önfeláldozóan akart védeni. Adja Isten, hogy hamar elhagyhassa a kórházat.

ÉLASZ I. OSZTÁLY. SSE—SFC 1:1

Nem valami szép mérkőzésen egyenlő erők küzdöttek. Az eredmény reális. Góllövők Király ill. Szabó.

MAFC—PBÜSE 4:0

Miskolcon, nivótlan mérkőzésen vérezték el a pálfalvaiak. A gólokat: Szammer, Gyuri, Adám és Szemző rugták.

A magyarok ősi hadiművészete.

Minden korszak népe előtt csodálatos marad az a páratlan katonai fölény, amellyel őseink a honfoglalás kori időkben fölléptek. Az akkori hatalmas eredmények okait olyan kedvező adottságokban kell keresnünk, melyek kiváló magyar faji harctulajdonosságokat csúcsteljesítményre emelhettek.

A IX. századvégi európa már a népe megállapodását mutatta. Kővárakat, kövárosokat építettek, érdeklődési körük szűkült, polgárosodott. Eszmevilágukat a városi, vallásos és lovagi szellem uralta. A harc csak a lovak kiváltsága volt megkötött formák között, költséges nehéz legyverzetben és vértben. Ezért a hadseregek kicsinyek voltak. Ebbe a világba léptek bele a keleti puszták viharvert fia, a magyarok. Nagyobb ellentétet e kétféle harcos típus között alig képzelhetünk. Őseink hadjárataikban napi százszáz kilométerek körül mozgó menetekkel, út-

közeteikben az ember és ló teljesítőképeségének legmagasabb határát érték el. Harcaikban sem fizikai, sem erkölcsi gátolásaik nem voltak. Az összes győzelmet biztosító eszközöket, mint eljárást, az ellenfél szóval, tettel és eljárással való tétvutra vezetését, alkalmazták.

Hadiszervezetük a 8 törzs mind-egyike után felállított kb. 2500 lovasból alakult dandárokra képezett (drungoszti), így összlétszámuk 20.000 fő között mozgott, ami akkor tekintélyes szám volt.

Harci eljárásukban a bepáncélozott, szorosan egymás mellett álló lovak me-rev tömbjét meg kellett bontani, hogy az ő saját könnyű vértzetükkel és fegyverzetükkel alul ne maradjanak. Ezzel az eljárásukkal nehézkes ellenfeleiket meglepték és ez biztosította évszázadokon át vitatlan harci fölényüket. A harcot nyilazással kezdték. Mikor erre a lovak

Telefonszám: 46. SALGÓ SERLEG CSOPORT Telefonszám: 46.
mint ÉLASZ. Mátravidéki III. osztály

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hivatalos helyiség: Salgótarján, Fő-utca 244. szám. — Készít: TÁBORI GYULA IRIKÉSZ.

Egyesbírói határozatok.
Hozattak 1938 november 8-án.

Egyesbíró azonnali játékjog felfüg-gesztése mellett kötelezi KSE-t az októ-ber 23-i KSE—JTC mérkőzés bírójá-nak Gasparkovits Ferenc játékvezető úr-nak (Etes) történő haladéktalan megfí-zetésére.

A sorsolás helyesbítése következté-ben eddig le nem játszott ETK—MTE, valamint a VAC—ETK mérkőzést a ta-vaszi szezon megkezdése előtti időpontra halasztja.

Az ETK—SISE mérkőzés 2 pontját SISE lemondása miatt gólarány nélkül ETK javára igazolja.

ETK újrafelvételi kérvényét a JTC

—ETK mérkőzés bírójára ügyében ki-vizsgálás végett a bírótáülethez teszi át s az ezügyben hozott határozat érvényét felfüggeszti.

MÉRKŐZÉSEK IGAZOLÁSA:
SAC—JTC 10:1 VAC—KAC 18:0
November 13-i mérkőzések.

Egyesület	Óra	Pálya
MLK—KAC	1/21	MLK
MTE—VAC	2	MTE
KSE—SAC	2	KSE
SISE—JTC	2	SISE

Környei egyesbíró.

megindultak, szinlelt visszavonulást ren-deztek addig, amíg terepakadályokhoz nem értek. Itt megbomlott a lovakok egysége és ez volt az idő arra, hogy az előre lesbe állított részek egyidejűleg az eddig harcolt részekkel az ellenség hátá-ba és oldalába is támadjanak. A sikerült roham után kitartóan üldöztek addig, amíg az ellenség teljes megsemmisítését, vagy szétszórását el nem érték.

Ez a harcmodor óriási fegyelmet, kiképzettséget és öntevékenységet köve-telt az egyes harcosoktól de ragyogó hi-degvért, lélekjelenlétet és itélőképességet a vezértől, hogy a váltakozó harc tom-boló forgatagában felismerje azt a pilla-natot, amikor a döntő roham ideje elér-kezett.

E régmúlt idők dicső emlékei kell, hogy önbizalmat adjanak nekünk. Önbizalmat és hitet abhoz, hogy a magyar faj tából a harci erények nem vesztek ki és megfelelő vezetés és szervezet mellett újból dicső haditettekre képesítenek.

Hegedűfelszerelések,

Fotóalbumok,
Bőröndök,
Aktatáskák,
Csavarós írónok,
Töltőtollak

Végh Kálmán

könyv- és papírkereskedésében kapjátok.

Az Állami gépjárművezető-képző (soffőr) tanfolyam a m. kir. Tech-nológiai és Anyagvizsgáló Intézetben (Bu-dapest, VIII., József-körút 6.) XI. 21-én este fél 6 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges űrlapok kiadása na-ponta d. e. 10—12 óra között az igazga-tósági irodában. Igazgatóság.

A Tiszajobbparti Mezőgazda-sági Kamara felterjesztése a kas-sai Gazdasági Akadémia és a ri-maszombati földműves iskola meg-nyitása érdekében. A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara előterjesztéssel élt a Földművelésügyi Miniszterhez, amelyben utalt arra, hogy Kassa és Rimaszombat városok visszacsatolásával a régi Magyar-ország mezőgazdasági szakkultúrájának is kimagasló jelentőségű centrumait nyerjük vissza, ami annál inkább örvendetes, mert épp a kamara működési területe volt eddig a szakoktatás mostohagyermekének nevezhető, amennyiben néhány téli gaz-dasági szakiskolán kívül egyetlen akadé-mia, közép vagy alsóbb fokú olyan szak-oktatási intézmény, amely a földművelé-sügyi minisztérium fennhatósága alatt áll, tulajdonképpen nem állott a gazdaközön-ség rendelkezésére, a Felvidék mezőgaz-dasági kultúrájának szolgálatában. Az a rendkívül szerencsés körülmény tehát, hogy Kassa és Rimaszombat visszacsato-lásával nagymultu intézményeket is át-veszünk, mindenesetre amellett szól, amit

a Kamara előterjesztésében kért a Föld-művelésügyi Miniszterrel, hogy a Kassai Gazdasági Akadémia és a Rimaszombati Földműves Iskola újból nyitassék meg.

Az ideai bortermelés csak 40 százaléka lesz a tavalyinak. A szü-ret az alföldi bortermelő helyeken álta-lában vége felé közeledik, sőt több hely-en már be is fejeződött. Az eredmény úgy mennyiségileg, mint minőségileg a tavalyi alatt marad, egybehangzó jelen-tések szerint csak 40 százalékat teszi ki a multévinek. A vásárlások 1.2 f.-es alapon történnek, csupán Kecskemét jelent 1.3 fillért és Eger még ennél is magasab-ból vásárlásokat. A termelők jobb árak ré-ményében általában tartózkodnak a na-gyobbmértvű eladásoktól, ennek tulajdo-nítható, hogy az intervenció vásárlások legtöbb helyen igen vontatottan haladnak. A Magyar Szőlőgazdák Országos Szövet-kezete eddig csupán mustot vásárolt kü-rülből 15.000 hl.-t. Újbor iránt már megindult a kereslet, a termelők azonban egyenlőre várják az árak kialakulását.

Kedvezményes tenyészvadat kapnak a vadászterületek. A föld-művelésügyi miniszter az apróvadállomány-minőségi feljavítása céljából kedvezmé-nyes áru tenyészvadak osztását határozta el az egyes vadászterülettulajdonosok kö-zött. Hétféle vadat oszt ki az igénylők-nek, mégpedig kannyulat, 3. nőstényyu-lat, 10. nyulat 1:1 ivararányban páron-ként 11 fácánkakast 4, fácányukot, 4.50, fácántörzset (1 kakas, 3 tyúk.) törzsen-ként 16.50, végül foglyot páronként 3.50 pengőért. Az igénylési határidő novem-ber 20.

APOLLO MOZGÓ STARJAN

Szombat, vasárnap, hétfő és kedd. 4 NAPIG!
Nagyszerű magyar film!

MAGDÁT KICSAPJÁK

Tolnay Klári, Tura Ida, Péger Antal
Kiegészítésül: Magyar híradó.

Szerdán és Csütörtökön
Naplemente előtt

EMIL JANINUS Húszereplésével
Kiegészítésül: FOX HIRADÓ.

658/1938 vht. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Laufer Samu salgótarjáni ügyvéd által képviselt Herczog M. L. és Tsa javára 400 P. tőke és járulékal erejéig a starjáni kir. járásbírósg 1938 évi 4968 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1938 évi szeptember hó 30-án lefoglalt 1800 P. becsér-tékű ingóságokra a starjáni kir. járásbírósg 4968/1938 sz. végzésével az árverés elrendelvény, vég-rehajtást szenv. üzletében salgótarjánban leendő megtartására határidőtől 1938 évi november hó 21 napjának déle. 9. órára tüzetik ki, amikor a bír-óllag lefoglalt krupon talpbőr és fekete bőrbőr s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek kéz-pénzfizetés ellenében, esetleg becsáron alul is — de a kiküldési ár kétharmagánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, ame-lyeknek a kiküldési ára egyszer pengőnél felül van, az 3610/931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverethetnek, akik a kiküldési ár egy-trédrészét bántapénzzel leteszik.

Salgótarján, 1938 évi október hó 31-én.
Török Gyula
kir. járásbírósg helyettese